

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Присвячується 85-річчю
Українського державного
університету залізничного
транспорту*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
ВІДПОВІДНИМИ РІВНЯМИ
ТА СТУПЕНЯМИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(2-3 грудня 2015 року)

Харків 2015

Редакційна колегія

Шумик Д.В. (відп. редактор), Руденко Г.І.,
Калабухін Ю.Є., Колісник К.Е.,
Мкртичян Д.І., Прогонний О.М.,
Скорик О.О., Устенко О.В.,
Захарченко В.В., Костенніков О.М.

ТЕЗИ ОБ'ЄДНАНІ ПО СЕКЦІЯХ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ	41
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АВТОМАТИКИ, ТЕЛЕМЕХАНІКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ	75
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	89
СЕКЦІЯ МЕХАНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	103
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	113
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	125
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	133

стає найважливішим аспектом соціалізації особистості, фактором усвідомленого включення в різні сфери соціальної діяльності та суспільного життя. Саме з цієї точки зору величезну роль відіграє вивчення іноземної мови.

Серед тем, що обговорюються в ході вивчення іноземних мов, звучать багато нагальних проблем. Це проблеми толерантності, проблеми сучасної сім'ї, проблеми благодійності, проблеми матеріалізму і національної культури і т. п., що дає великі можливості для формування у студентів таких загальнолюдських цінностей, як поважне і толерантне ставлення до іншої культури і глибше усвідомлення своєї культури. Знайомство з культурою країни досліджуваної мови відбувається шляхом порівняння і постійної оцінки наявних раніше знань і понять із знову отриманими зі знаннями та поняттями про свою країну, про себе самих.

Цілком очевидно, що для того, щоб стати повноправними учасниками загальносвітового культурного процесу, сучасній молоді необхідно засвоїти ті духовно-моральні цінності, які були накопичені людством протягом століть. Окрема особистість і цілий народ, вступаючи в загальнолюдський культурний простір, повинні володіти різними засобами міжнаціонального спілкування. З цієї точки зору величезну роль відіграє знання іноземних мов.

Вивчення іноземної мови підвищує духовно-моральну культуру, розвиває логічне мислення, має великий вплив на пам'ять, розширює кругозір. У ході освоєння мови вдосконалюються професійні теоретичні знання, а також навчально-інтелектуальні, навчально-інформаційні, навчально-комунікативні вміння. Вивчення іноземної мови сприяє морально-естетичному розвитку, впливає на духовне становлення особистості. У сучасному суспільстві володіння іноземною мовою підвищує рейтинг фахівця в будь-якій галузі, робить його конкурентоспроможним, створює умови для комфортного виконання професійних обов'язків.

Крім того, студент технічного ВНЗ, що здобув еталон духовності та моральності суспільства, небайдужий до оточуючих, він здатний протистояти злу, насильству, проявляти благородство, милосердя, працьовитість, мужність і чесність. Він буде прагнути до досконалості, краси, добра, любові.

І.Б. Радченко

ТЬЮТОР У СИСТЕМІ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В США

У межах традиційного навчального процесу головною ланкою забезпечення високої ефективності навчання є викладач. На нашу думку, в системі дистанційної освіти провідна роль з організації навчального

процесу також належить викладачу. Коротко розглянемо місце та функції викладача в системі дистанційного навчання, а також відмінності його діяльності від діяльності викладача традиційної форми навчання.

Тьюторська діяльність включалася в різні історичні контексти університетської освіти, зокрема в середньовічних англійських університетах Оксфорді та Кембриджі тьюторська система навчання передбачала регулярні, індивідуально-групові заняття викладача-тьютора зі студентами, які були прикріплені до нього на весь період навчання в університеті.

Поняття «тьюторська система» також використовувалось, коли мали на увазі різноманітні форми спілкування між адміністрацією університету та студентами. Тьютор, як елемент системи навчання, здійснював свою професійну діяльність протягом навчального року, а також відповідав за життя студента в університеті. В Англії тьюторський метод навчання та виховання був визнаний надзвичайно ефективним; протягом XVII – XIX століть у стародавніх англійських університетах тьюторська система навчання стала провідною та зберегла свої позиції дотепер. У сучасних західних університетах тьютор виступає як розробник освітніх проєктів або програм, як консультант у сфері освітніх послуг. С. Щенніков, протиставляючи дистанційну систему навчання, яка побудована за особистісно-орієнтованим підходом, традиційній вважає, що тьютор – це викладач нового типу, який будує свою діяльність за принципово іншою педагогічною концепцією.

За С. Щенніковим, тьютор – викладач-консультант, наставник, керівник навчальної групи, яка вивчає курс; займається методичною підготовкою студентів і проводить групові заняття-практикуми (тьюторіали), здійснює допомогу в проведенні, перевірці та оцінці атестаційних робіт; проводить консультації та надає іншу психологічну та педагогічну підтримку, а також індивідуальну допомогу студентам у вирішенні навчальних та особистих проблем, пов'язаних з навчанням; здійснює професійну орієнтацію та консультування з питань кар'єри. Вимоги, які висуває тьютору система дистанційного навчання, суттєво відрізняються від тих, яким повинен відповідати викладач традиційної системи навчання як за особистісними якостями, так і за способом викладання. Зарубіжні дослідники наголошують на різноплановій діяльності та різнорольовій функції викладача в системі дистанційного навчання та пропонують більш складну класифікацію викладачів:

- фасилітатор (англ. facilitator) – викладач-розробник навчально-методичних матеріалів, консультант з методів навчання;
- тьютор (англ. tutor) – спеціаліст з інтерактивної презентації навчальних курсів;
- інвілігатор (англ. inviligator) – спеціаліст з методів контролю за результатами навчання;

- електронний модератор (англ. e-moderator) – спеціаліст з роботи з мережевою технологією дистанційного навчання.

Ми вважаємо, що роль тьютора постійно змінюється і вибір його рольової позиції залежить від багатьох факторів. Крім того, існує ієрархія професійних ролей тьютора, у межах якої тьютор просувається залежно від набуття студентом певного ступеня самостійності та активності в процесі навчання. Студенти, що не мають досвіду навчання в дистанційних навчальних програмах, або ті, чий минулий досвід був пов'язаний з домінуючою роллю викладача в процесі навчання, вимагають, щоб тьютор виступав як транслятор знань. Тьютор просувається від ролі транслятора знань до експерта, а згодом провідника та фасилітатора, залежно від того, як швидко зростає ступінь самостійності студента і його здатність до відповідальності за власну освітню траєкторію.

Т.М. Сажина

ДІАГНОСТИКА ВИКОРИСТАННЯ СЛОВА В РІЗНИХ КОНТЕКСТАХ

Багатство словника людини характеризується не лише кількістю знайомих їй слів, але й різноманітністю відомих смислових значень кожного слова. Більшість слів української (і не тільки) мови багатозначна. Одне й те саме слово в різних реченнях чи словосполученнях може мати різні значення.

Кожне слово, вжите в даному контексті, має, звичайно, тільки якесь одне значення. В інших сполученнях слово може набувати й іншого значення. Наприклад, слово *вільний* у словосполученні *вільна країна* означає незалежна, непідлегла нікому; у вислові *вільний час* його треба розуміти як незайнятий (роботою); у словосполученні *вільне читання* означає легке, швидке. Деякі слова в сучасній мові мають дуже розгалужену систему тонко диференційованих значень. Хоч смислові значення слова і відрізняються одне від одного, проте вони мають спільне для них усіх семантичне ядро. У прикладах вживання слова *вільний* легко побачити спільну для них основу, а саме: *вільний* – нічим не обмежений (у різних відношеннях). Завдяки смисловій спорідненості різних значень створюється можливість розуміти слово в нових, незвичних контекстах. Для усвідомленого широкого користування словом треба схоплювати своєрідність кожного його значення і разом з тим враховувати смислову спорідненість між ними.

Переносне значення слова опанувати важче, ніж пряме. Свідоме користування словом у переносному значенні спирається на встановлення споріднених зв'язків, воно ґрунтується на виявленні відношень між віддаленішими об'єктами і ситуаціями, ніж при користуванні словом у прямому значенні.